

 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2025-1-178-183>

 <https://orcid.org/0009-0004-7798-2601>

КАРЛОВСЬКА Ганна

викладачка катедри іноземних мов та міжнародної комунікації,
Черкаський державний технологічний університет
e-mail: karlovskaa40@gmail.com

УДК 378.147.016:811.111]”190”(045)

РОЗРОБКА ТА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ АУДІЮВАННЯ ПРИ НАВЧАННІ ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ У 90-і РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ

Статтю присвячено вивченню процесу розробки технології активного навчання іноземного спілкування у 90-і роки ХХ століття. Зокрема, обґрунтовується важливість оволодіння аудіюванням як дієвим засобом навчання іноземним мовам.

Для забезпечення ефективності мовної підготовки необхідно досконало вивчити передісторію, науково-педагогічну спадщину та історичні надбання у різних галузях педагогічних знань.

Сучасний світ висуває нові вимоги до володіння іноземними мовами, що стали необхідним елементом професійного та особистісного розвитку. У зв'язку з цим питання ефективного навчання іноземним мовам набуває дедалі більшої актуальності. Одним із ключових аспектів цього процесу є оволодіння навичками аудіювання, яке виступає базовою передумовою для розвитку інших видів мовленнєвої діяльності. Оволодіння звуковою стороною вивчуваної мови, її фонемним складом та інтонацією є головною

задачею аудіювання, через яке відбувається засвоєння лексики та граматичної структури мови. Крім того полегшується оволодіння говорінням, читанням і письмом.

Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності є метою та засобом навчання, служить для досягнення практичної, освітньої, розвиваючої та виховної цілей. Аудіювання – це комплексна мовленнєва розумова діяльність, що базується на природній здатності, яку можливо удосконалювати в процесі індивідуального розвитку людини.

Досліджено структуру та психофізіологічні особливості аудіювання та встановлено, що розробка та впровадження нових технологій вивчення іноземних мов, зокрема аудіювання, значною мірою залежить від забезпечення наступності, урахування та критичного осмислення того, що було зроблено попередниками.

Ключові слова: технологія навчання іноземним мовам; спілкування іноземною мовою; зміст аудіювання; педагогічний ефект.

Постановка проблеми. Реагуючи на нові обставини у розвитку економіки та суспільних відносин, методика вивчення іноземних мов у 90-х роках ХХ століття постійно збагачувалася новими відкриттями, знахідками та удосконаленнями. У науку і практику вони входили під назвою нових технологій навчання. За технологією вивчення іноземної мови у 90-х роках стійко закріпилося визначення науки про техніку навчання. Технологія навчання передбачає науковий підхід до змісту навчання, що визначається сучасними досягненнями в лінгвістиці, психології і психолінгвістиці. Технологія навчання вивчає: на основі яких принципів, за допомогою яких методів і методичних прийомів, якими засобами навчання, з урахуванням яких факторів треба викладати іноземну мову, для того, щоб одержати найкращий педагогічний ефект в конкретних навчальних умовах. На основі наукового підходу до організації навчального процесу технологія викладання іноземних мов озброює педагога знаннями, необхідними для навчання студентів усного мовлення, читання і письма у відповідності з вимогами програми. Чільне місце тут посідає навчання аудіюванню.

Мета статті. Довести важливість розробки технології активного навчання іноземним мовам у 90-і роки ХХ століття та визначити роль аудіювання у цьому процесі.

Методи дослідження. Теоретико-методичне дослідження, вивчення літературних джерел, узагальнення педагогічної спадщини є основними методами дослідження. Використано ретроспективний аналіз науково-методичної літератури з проблем використання аудіювання для якісного процесу вивчення іноземної мови.

Виклад основного матеріалу. У методичній літературі досліджуваного періоду представлені окремі технології навчання іншомовного спілкування, а саме: навчання аудіюванню, говорінню, читанню та письму.

Аналізуючи структуру цих технологій, можливо виділити окремі складові: а) психо-фізіологічні основи; б) змістову частину (формулювання цілей щодо досягнення результатів і зміст навчального матеріалу); в) процесуальну частину (організація навчального процесу відповідно до поставлених цілей, методи і форми навчальної діяльності, управління навчальним процесом); г) заключне оцінювання результатів запровадженої технології (Карловська, 2006).

Кожна технологія містить характеристику окремих видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, писемне мовлення), в якій розкриваються психофізіологічні механізми цих процесів, їх структура, їх етапи та особливості.

Змістовий компонент технології навчання іноземним мовам забезпечує досягнення головної мети навчання – навчити студентів спілкуватися іноземною мовою у типових ситуаціях повсякденного життя в межах засвоєного програмного матеріалу. Він повинен конкретизуватися, уточнюватися відповідно до рідної мови і іноземної, яка вивчається, враховувати залежність методів навчання іноземної мови від особливостей рідної і взаємодію двох мов.

Процесуальна частина цих технологій, в якій пропонуються методи і засоби організації навчальної діяльності, системи вправ з формування необхідних умінь і навичок з певною градацією за рівнем труднощів виявилась достатньо розробленою. Зокрема, описані можливі труднощі аудіювання та читання, опори і орієнтири для їх подолання, що допомагає проводити корекцію і управління навчальним процесом та оцінювання різних рівнів мовленнєвої діяльності.

Специфіка навчання іноземної мови полягає у тому, що головне значення має не накопичення знань, а оволодіння іншомовною мовленнєвою діяльністю. Враховуючи це, необхідно аналізувати зв'язки між описаними технологіями, їх взаємодію та спрямованість на кінцевий результат – залучення учня, студента до всіх видів мовленнєвої діяльності (Ніколаєва та ін., 1997, с. 19–20).

Заключне оцінювання результатів запровадженої технології є важливим етапом для ефективної перевірки якості засвоєння знань.

Таким чином, технологія навчання іноземним мовам повинна складатися з чотирьох описаних видів діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письма), враховувати особливості рідної та іноземної мов.

Вивчення літературних джерел дало змогу визначити, що об'єктом інтенсивних досліджень у вищій школі у 90-і роки ХХ століття стало аудіювання, що складало основу усної комунікації. У цей період досліджуються психофізіологічні механізми аудіювання (а саме: антиципації, ідентифікації, довгочасної пам'яті, осмислення), які стали підґрунтям для розробки технології навчання аудіювання.

Завдяки провідним дослідженням у навчанні аудіюванню було визнано метод вправ. У системі вправ для навчання аудіюванню виділяли дві групи: підготовчі

до аудіювання і суто мовленнєві. Перша група включала вправи, спрямовані на відпрацювання окремих складових елементів аудитивної діяльності. Друга група – це мовленнєві вправи, які по суті були керованою мовленнєвою діяльністю, забезпечували практику аудіювання на основі комплексного подолання аудитивних труднощів.

Спостереження науковців за процесом вивчення іноземних мов показали, що у студентів, яких спеціально не навчають сприймання на слух, аудитивні вміння не розвиваються. Очевидно, що й ці вміння не формуються спонтанно, а формуються у процесі інтенсивної цілеспрямованої педагогічної праці, зокрема, практики слухання.

Аудіювання, на відміну від інших видів мовленнєвої діяльності, є зовнішньо не виражений процес, проте це не свідчить про його пасивність. За психолінгвістичною теорією аудіювання є активним мисленнєвим процесом, при якому аудитор (слухач), сприймаючи повідомлення, паралельно будує своє власне повідомлення та звиряє його відповідність почутому, зрештою відтворюючи повністю спілкування між ним та тим, хто говорить. Аудіювання, як вид мовленнєвої діяльності, є пріоритетною метою у процесі навчання іноземних мов, воно слугує ефективним засобом навчання, а також відіграє значну роль у досягненні практичної, освітньої і виховної цілей навчання (Ніколаєва, Бігич та ін., 1999, с. 117–118).

Більшість науковців визначають аудіювання як кінцевий результат навчання іноземних мов. Розуміти зміст та смисл аудіотексту при його одноразовому пред'явленні є важливим для студентів. До завдань навчання аудіювання, що описані в літературі, відносять розуміння текстів, обсяг яких поступово збільшується. Оволодіння аудіюванням полягає в основі опанування усним мовленнєвим спілкуванням. Аудіювання розвиває пам'ять, що дуже важливо для вивчення іноземної мови (Гапонова, 1996).

Аудіювання не може існувати без говоріння. Це дві взаємопов'язані сторони усного мовлення. Аудіювання пов'язане також і з читанням. Сприймання-розуміння (активне перекодування інформації) проходить в аудіюванні – через слуховий канал, а в читанні – через зоровий. Читання – це перекодування графічної мови у звукову: читаючи вголос чи про себе, людина ніби чує текст, який сприймає.

Аудіювання нерозривно пов'язане також і з письмом. Оформлюючи графічно висло-

влювання, людина промовляє і чує те, що пише.

Тому не випадково проблеми аудіювання вже тривалий час стоять у центрі досліджень технологій вивчення іноземних мов. Насамперед дослідники намагаються знайти шляхи до зменшення труднощів аудіювання. Його успішність залежить, з одного боку, від слухача (рівня розвитку в нього індивідуально-психологічних особливостей), а з другого – від умов сприймання інформації. Дуже впливають на ефективність аудіювання лінгвістичні особливості мовленнєвого повідомлення, його відповідність мовленнєвому досвіду і знанням студентів.

Вирішуючи проблеми змісту аудіювання студентів вищих навчальних закладів, дослідники не прийшли до одностайної думки. Найбільш поширеною залишилася думка, згідно з якою зміст аудіювання повинен містити:

1) лінгвістичний компонент, що складається з мовного матеріалу: фонетичного, лексичного та граматичного мінімумів, ситуативно й тематично об'єднаних мовленнєвих зразків;

2) психологічний компонент, що містить аудитивні навички та вміння, які забезпечують учням користування іноземною мовою з метою усного спілкування;

3) методологічний компонент, пов'язаний з оволодінням студентами раціональними прийомами навчання аудіювання, пізнанням нової мови, формуванням навичок та вмінь самостійної роботи (Федорова, 2015, с. 192–193).

Лінгвістичним компонентом змісту навчання аудіювання є мовний і мовленнєвий навчальний матеріал. Мовний матеріал – це одиниці мови, що включають: фонemi, морфеми, слова, фразеологічні сполучення, мікро- і макротексти, що організовані за формально-семантичними ознаками. На опрацюванні елементів мови зосереджується головна увага. Завдання педагога – навчати студентів розрізняти звуки ізольовано і в сполученнях, чути довгі і короткі звуки, відчувати різницю, кількісні та якісні характеристики звуків, ритм, наголос, інтонацію. До складу мовленнєвого матеріалу входять ситуативні висловлювання різного обсягу (від слова до макротексту), в яких елементи мови організовані за семантико-комунікативними ознаками.

Психологічний компонент змісту навчання аудіювання передбачає перелік аудитивних навичок та вмінь. Аудитивні навички в методиці визначаються як мовленнєві дії, які засновані на слухових та семантичних зв'язках мовних явищ, що

забезпечують безпосереднє їх розуміння при сприйманні усного мовлення. Як складне творче вміння, аудіювання може здійснюватися лише за умови сформованості відповідних мовленнєвих навичок – фонетичних, лексичних і граматичних. Фонетичні навички аудіювання складаються із навичок сприймання й розпізнавання окремих звуків, звукосполучень у мовленнєвому потоці, а також різних інтонаційних моделей. Розпізнавання звукових образів лексичних одиниць та їх безпосереднього розуміння відносять до лексичних навичок. Граматичні навички аудіювання включають навички розпізнавання на слух граматичних форм і прогнозування граматичних структур (Заблоцький, 2013).

З аудіювання починається оволодіння усною комунікацією. У літературі до умінь і навичок аудіювання відносять здатність усувати прогалини в розумінні змісту за рахунок прогнозування на рівні тексту; визначати найбільш інформативні частини повідомлення; членувати аудіотекст на смислові частини і визначати головну думку в кожній з них; співвідносити текст з ситуацією спілкування; зосереджувати головну увагу на діях і характеристиках персонажів; письмово фіксувати основну частину інформації; виділяти в тексті логічні ланки: експозицію, зав'язку, кульмінацію, розв'язку; простежувати логічну послідовність подій і дотримуватися її при передачі змісту тексту і т.п.

Методологічний компонент, тобто навчання студентів самої технології сприймання і розуміння іншомовних повідомлень, є третім компонентом змісту навчання аудіювання. Навчальне вміння виконувати вправи в аудіюванні базується на умінні: а) розуміти інструкцію перед слуханням аудіоповідомлення; б) орієнтуватися на заголовок тексту і відповідно визначати значення і зміст його елементів, в) утримувати в пам'яті завдання, яке було поставлено до початку прослуховування аудіоповідомлення, г) передати в логічній або хронологічній послідовності зміст почутого (Швець, 2018).

Запорукою успіху в оволодінні іноземною мовою є вміння слухати й чути. Спеціальні психолого-педагогічні установки викладача покликані виховувати самодисципліну у студентів. Наприклад, зосереджено слухати, намагатися втримати в пам'яті прослухане повідомлення, зрозуміти почуте, виходячи з ситуації, в якій відбувається аудіювання.

Встановлено, що успішність аудіювання зумовлюється вмінням слухача користуватися механізмом ймовірного прогнозування, переносити аудитивні вміння та нави-

чки рідної мови на іноземну. Значну роль відіграють такі індивідуальні особливості студентів як кмітливості, уміння слухати, реагувати на сигнали усної комунікації (паузи, логічні наголоси, риторичні запитання, фрази зв'язку тощо), вміння переключатися з однієї розумової операції на іншу, швидко схоплювати тему повідомлення, співвідносити її з більшим контекстом. Певну роль відіграє розвиток слухової диференційованої чутливості, слухової пам'яті, механізму ймовірного прогнозування та рівня концентрації уваги.

Від того, які орієнтири має аудіотекст, чи є в ньому необхідні підказки та опори для запам'ятовування, залежить успішність процесу аудіювання. Виділення смислових орієнтирів є початком сприймання мовлення на слух. Головними орієнтирами виступають інтонація, ритм, паузи та логічний наголос. Також використовуються вставні слова, повтори, риторичні запитання тощо. При комбінованому звукозоровому пред'явленні мовленнєвих повідомлень можливе використання формальних підказок: підкреслювань, особливого шрифту, кольору, схем, картин, заголовків тощо.

Візуально-зображальна опора важлива не лише для смислового розуміння, але й для наступної передачі змісту. При безпосередньому спілкуванні аудіювання полегшується паралінгвістичними засобами: мімікою, жестами (Навчання аудіювання, 2016).

Контроль розуміння аудіотексту з англійської мови — це важливий етап навчання, який допомагає вдосконалити навички сприйняття мови на слух. Для ефективної перевірки розуміння варто дотримуватись певних методів і використовувати відповідні завдання.

Існують декілька етапів контролю розуміння аудіотексту: 1) передпрослуховування (ознайомлення з лексикою та темою аудіотексту; використання підготовчих запитань, щоб активувати вже відомі знання); 2) прослуховування (перше прослуховування для загального розуміння, а друге — для детального; звертання уваги на ключові слова, інтонацію та контекст); 3) післяпрослуховування (виконання завдань на перевірку змісту (тестів, заповнення пропусків, відповідей на запитання); обговорення складних моментів, повторне прослуховування для уточнення) (Ніколаєва, Петрашук, 1997, с. 9–12)

Для перевірки розуміння запропоновано наступні завдання :

1. Відкриті запитання:

– Дайте відповіді на питання за текстом.

– Наприклад: *What was the main idea of the conversation?*

2. Правильно/Неправильно (True/False):

– Оцініть, чи правильні твердження щодо тексту.

3. Заповнення пропусків (Gap-filling):

– Вставте пропущені слова у речення на основі почутого.

4. Вибір правильного варіанту (Multiple-choice):

– Оберіть правильну відповідь із кількох варіантів.

5. Розташування подій у хронологічному порядку:

– Розташуйте події або дії, описані в аудіо, у правильному порядку.

Для поліпшення ефективності навчання треба дотримуватись таких порад: 1) починати з простих аудіотекстів, поступово ускладнюючи рівень; 2) використовувати різні акценти (британський, американський), щоб звикати до різноманітної вимови; 3) слухати текст кілька разів і намагатися конспектувати ключові моменти; 4) практикувати повторення фраз, щоб поліпшити вимову і запам'ятовування (Гусленко, 2018).

Висновки. Реформування сучасної системи вищої освіти України згідно з вимогами Болонського процесу вимагає пошуку нових підходів до організації мовленнєвої підготовки майбутніх фахівців, здатних професійно володіти кількома мовами, бути конкурентоспроможними на світовому ринку праці.

Аудіювання відіграло важливу роль у розробці технології активного навчання іноземного спілкування у 90-і роки ХХ століття. Аудіювання є не лише метою навчання, але й могутнім засобом навчання іноземних мов, даючи можливість оволодіти звуковою стороною вивченої мови, її фонемним складом та інтонацією. Засвоєння лексичного складу мови та її граматичної структури відбувається через аудіювання. Одночасно аудіювання полегшує оволодіння говорінням, читанням і письмом.

Аудіювання є центральним компонентом у навчанні іноземних мов. Його значення полягає не лише у формуванні навичок сприйняття мовлення, але й у стимулюванні загального мовного розвитку. Інтеграція сучасних технологій і підходів робить цей процес більш ефективним і мотивуючим для студентів, сприяючи їхньому всебічному розвитку. Розробка та впровадження нових технологій аудіювання при

вивченні іноземних мов у вищій школі значною мірою залежить від забезпечення наступності, урахування та критичного осмислення того, що було зроблено попередниками. Досліджений часовий період є важливим етапом у процесі формування різноманітних технологій аудіювання, що використовуються при навчанні іноземного спілкування.

Список бібліографічних посилань

- Гапонова, 1996 – Гапонова, С.В. (1996). Навчання розуміння аудіотекстів учнів старших класів середньої школи. *Іноземні мови*, 2: 9–17.
- Гусленко, 2018 – Гусленко, І.Ю. (2018). Конспект лекцій з дисципліни «Методика навчання іноземних мов». Харків: Вид-во НУА. 64 с. URL: <https://nua.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/08/Gyslenko-metodika.pdf>
- Заблоцький, 2013 – Заблоцький, Ю. (2013). Психолінгвістичні характеристики навчання аудіювання англійської мови професійного спрямування. *Науковий блог. Національний університет «Острозька академія»*. URL: <https://naub.ua.edu.ua/psycholinguistichni-harakterystyky-navchannya-audiyuvannya-anhlijskoji-movy-profesijnoho-spryamuвання/>
- Карловська, 2006 – Карловська, Г.В. (2006). Основні етапи розвитку викладання іноземних мов у вищій школі (1975–2000 рр.). *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. Науковий збірник [Умань]*, 15: 157–166.
- Навчання аудіювання, 2016 – Навчання аудіювання (2016). URL: <https://studfile.net/preview/5512438/page:5/>
- Ніколаєва та ін., 1997 – Ніколаєва, С.Ю., Гринюк, Г.А., Олійник, І.І., Метьюкіна, О.Б., Постнікова, Н.К., Онищенко К.І., Щербак Л.П. (1997). Сучасні технології навчання іноземного спілкування. Київ: Ленвіт. 96 с.
- Ніколаєва, Бігич та ін., 1999 – Ніколаєва, С.Ю., Бігич, О.Б. та ін. (2002). Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. Київ: Ленвіт, 328 с.
- Ніколаєва, Петрашук, 1997 – Ніколаєва, С.Ю., Петрашук, О.П. (1997). Тестовий контроль лексичних навичок аудіювання (англійська мова). Київ: Ленвіт. 91 с. URL: <http://eprints.zu.edu.ua>
- Федорова, 2015 – Федорова, О.А. (2015). Організація контролю сформованості аудитивних умінь іноземних слухачів підготовчого відділення в процесі вивчення української мови. *Наука і освіта*, 9: 190–196. URL: <https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/articles/2015-9-doc/2015-9-st39>
- Швець, 2018 – Швець, А.С. (2018). Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності та його місце у навчальному процесі. *На урок: Освітній проект*. URL: <https://naurok.com.ua/metodichna-rozrobka-audiyuvannya-v-shkoli-73476.html>

References

- Gaponova S.V. (1996). Learning to understand audio texts of senior high school students. *Foreign languages*, 2: 9–17 [in Ukr.].
- Guslenko, I.Yu. (2018). Synopsis of lectures on the discipline "Methodology of teaching foreign languages". Kharkiv: Publication of the National Academy of Sciences. 64 p. Retrieved from <https://nua.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/08/Gyslenko-metodika.pdf> [in Ukr.].

- Zablotskyi, Yu. (2013). Psycholinguistic characteristics of learning to listen to professional English. *Scientific blog. National University "Ostroh Academy"*. Retrieved from <https://naub.oa.edu.ua/psycholinhvistychni-harakterystyky-navchannya-audiyuvannya-anhlijiojimo-vy-profesijnoho-spryamuvannya/> [in Ukr.].
- Karlovska H.V. (2006). The main stages of the development of teaching foreign languages in higher education (1975–2000). *Psychological and pedagogical problems of rural schools. Scientific collection* [Uman], 15: 157–166 [in Ukr.].
- Learning to Listening (2016). Retrieved from <https://studfile.net/preview/5512438/page:5/> [in Ukr.].
- Nikolayeva, S.Yu., Bigich, O.B. et al. (2002). Methods of teaching foreign languages in secondary educational institutions: textbook. 2nd edition, corrected and revised. Kyiv: Lenvit. 328 p. [in Ukr.].
- Nikolayeva S.Y., Hryniuk G.A., Oliynyk I.I., Metyolkina O.B., Postnikova N.K., Onishchenko K.I., Shcherbak L.P. (1997). Modern technologies of teaching foreign language communication. Kyiv: Lenvit. 96 p. [in Ukr.].
- Nikolayeva, S. Yu., Petrashchuk, O. P. (1997). Test control of lexical listening skills (English language). Kyiv: Lenvit. 91c. Retrieved from <http://eprints.zu.edu.ua> [in Ukr.].
- Fedorova, O.A. (2015). Control of the listening comprehension skills formation of the preparatory department students while studying the Ukrainian language. *Science and education*, 9: 190–196. Retrieved from <https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/articles/2015-9-doc/2015-9-st39> [in Ukr.].
- Shvets, A. S. (2018). Listening as a type of speech activity and its place in the educational process. *For the lesson: Educational project*. Retrieved from <https://naurok.com.ua/metodichna-rozrobka-audiyuvannya-v-shkoli-73476.html> [in Ukr.].

KARLOVSKA Hanna

Teacher of the Department of Foreign Languages and International Communication,
Cherkasy State Technological University

DEVELOPMENT AND USE OF AUDITION TECHNOLOGIES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATION IN THE 90s OF THE 20th CENTURY

Summary. The article discusses the development of the active foreign language learning technology in the 90s of the twentieth century. In particular, the importance of listening mastery as an effective means of teaching foreign languages is argued.

The modern world puts forward new requirements for the mastery of foreign languages, which have become a necessary element of professional and personal development. In this regard, the issue of effective foreign language learning is becoming more and more relevant. One of the key aspects of this process is the mastery of listening skills, which is a basic prerequisite for the development of other types of speech activities, such as speaking, reading and writing.

Listening provides an opportunity to master the sound side of the language being studied, its phonemic composition and intonation. Acquisition of the lexical composition of the language and its grammatical structure occurs through listening. At the same time, listening facilitates the mastery of speaking, reading and writing.

The historical-pedagogical aspects of foreign languages study technologies at the Ukrainian higher educational establishments in 1991–2000 of the 20th century have been researched. The basic processes of foreign languages study at the Ukrainian higher school technologies formation and development of this period have been determined and characterized on the basis of scientific literature, documents and pedagogical analysis.

The purpose of the article. To prove the importance of developing the technology of active foreign language learning in the 1990s and to determine the role of listening in this process.

Methods. The main research method is the theoretical and methodological analysis of pedagogical heritage. The research methodology includes the study of literary sources, theoretical generalization and modeling of the

listening mastering educational process. In accordance with the historical-pedagogical research specifics, a retrospective analysis of the scientific and methodological literature on the problems of organizing the foreign languages study in higher education and a historical approach to its consideration were used.

The results. The literature analysis showed that the development and implementation of new listening technologies in the study of foreign languages in higher education largely depends on ensuring continuity, taking into account and critically understanding what was done by predecessors.

Originality. The development of new listening technologies teaching of Ukrainian students at higher establishments in 1991–2000 years was analyzed. It has been proved that ensuring continuity between modern research in the development and implementation of new technologies for learning foreign languages and previous searches and achievements in this field is an important condition for progressive development of modern pedagogical technologies.

Conclusions. The analysis of listening teaching technologies at Ukrainian higher education establishments in the period from 1991 to 2000 showed that the development of effective modern innovative approaches to the study of foreign languages is impossible without a perfect knowledge of prehistory, scientific and pedagogical heritage, and historical assets in various fields of pedagogical knowledge.

Keywords: foreign languages teaching technology; foreign languages communication; listening content; pedagogical effect.

Одержано редакцією 16.01.2025
Прийнято до публікації 28.01.2025